DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
6. Sınıf · Sosyal Bilgiler · 10. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Ülkemizin Doğal ve Beşerî Çevre Özellikleri Arasındaki İlişki ve 2. Öğrenme Alanı Değerlendirmesi

SB.6.2.2.a: Tarım, hayvancılık ve sanayi faaliyetlerinin iklim, yer şekilleri ve ham maddeyle ilişkisini çözümleyebilme · SB.6.2.2.b: Ulaşım ağlarının, turizm çeşitlerinin, yerleşme dokusunun ve konut tiplerinin doğal çevreyle etkileşimini açıklayabilme · SB.6.2.1-2: Evimiz Dünya öğrenme alanındaki coğrafi konum, iklim ve sürdürülebilir çevre bilinci konularını değerlendirebilme

HATIRLAYALIM

- İklim ve yer şekilleri üretimi yönlendirir: Doğu Karadeniz'de çay-fındık; Akdeniz'de seracılık-turunçgil; İç Anadolu'da tahıl ve küçükbaş (bozkır); Erzurum-Kars'ta ise gür çayırlara bağlı büyükbaş mera hayvancılığı yapılır.
- Sanayi tesisleri ham maddeye ve ulaşıma yakın kurulur (Konya'da un, Adana'da dokuma, Zonguldak'ta demir-çelik). Dağlarımız doğu-batı uzandığı için kuzey-güney ulaşımı geçit (Gülek, Sertavul) ve tünellerle (Ovit, Zigana) sağlanır.
- Engebeli ve sulak Karadeniz kırsalında «dağınık yerleşme ve ahşap evler»; düz ve kurak İç Anadolu kırsalında «toplu yerleşme ve kerpiç evler»; Akdeniz, Kapadokya ve Mardin çevresinde ise «taş evler» yaygındır.

1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki ekonomik faaliyetleri sağ sütundaki ilişkili oldukları doğal çevre özellikleriyle eşleştiriniz.

1. Erzurum-Kars'ta mera büyükbaş hayvancılığı
2. Afyonkarahisar ve Denizli'de termal turizm
3. Menteşe (Muğla), Rize ve Hakkâri'de arıcılık
4. Uludağ, Palandöken ve Erciyes'te kış turizmi

a) Zengin çiçekli dağ çayırları ve çam ormanları
b) Yüksek dağlık yer şekilleri ve kalıcı kar örtüsü
c) Kırıklı fay yapısına bağlı sıcak şifalı sular
d) Yaz yağışlarıyla yeşeren gür çayır bitki örtüsü

2 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki «Sanayi ve Ham Madde» panosunu inceleyerek tablodaki eksik kaynak ve sanayi kolu hücrelerini tamamlayınız. İlk satır örnektir.

Şehir · Bölge	Doğal / Tarımsal Kaynak	Gelişen Sanayi Kolu
1. Konya ve Ankara	Buğday ve tahıl üretimi	
2. Adana ve Denizli		
3. Zonguldak ve Karabük	Taş kömürü kaynağı	
4. Batı Karadeniz		Kereste ve kâğıt sanayisi

3 KISA CEVAP

Görseldeki «Nüfus Dağılışı Kartı»nı inceleyerek Çukurova ve Marmara kıyılarının yoğun nüfuslu, Hakkâri çevresinin ise seyrek nüfuslu

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört kırsal yerleşme kartından hangisinde doğal çevre ile konut malzemesi eşleştirmesi **doğrudur?**

A) 1. Kart: Doğu Karadeniz → Engebe ve orman → Dağınık ve ahşap ev
B) 2. Kart: İç Anadolu → Gür orman ve bol su → Dağınık ve ahşap ev
C) 3. Kart: Antalya ve Mardin → Bozkır örtüsü → Dağınık ve kerpiç ev
D) 4. Kart: Güneydoğu Anadolu → Bol yağış → Dağınık ve ahşap ev

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Doğal ve beşerî çevre etkileşimiyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Akdeniz kıyılarında kış mevsiminin ılık ve güneşli geçmesi seracılık faaliyetini geliştirmiştir.	☐	☐
Türkiye'de dağlar kuzey-güney yönünde uzandığı için doğu-batı ulaşımı çok zordur.	☐	☐
Büyük kentlerin çevresinde kümes ve besi hayvancılığı tüketici nüfusa yakınlık nedeniyle yaygındır.	☐	☐
GAP ile sulama imkânlarının başlaması sonucunda bölgede pamuk ve mısır üretimi sona ermiştir.	☐	☐
Doğu Karadeniz'de düz arazi azlığı nedeniyle Ordu-Giresun Havalimanı deniz doldurularak yapılmıştır.	☐	☐

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun coğrafi kavramlarla tamamlayınız.

tünelleri · toplu · dağınık · sürdürülebilirlik · ipek

1. Arazinin düz ve su kaynaklarının az olduğu İç Anadolu kırsalında _____ yerleşme görülür.
2. Doğu Karadeniz'de kıyı-iç kesim ulaşımını kolaylaştırmak için Ovit ve Zigana _____ açılmıştır.
3. Dut ağacının yetiştiği Bursa ve Diyarbakır çevresinde geleneksel olarak _____ böcekçiliği yapılır.
4. Doğal kaynakları gelecek kuşakların hakkını koruyarak kullanma anlayışına _____ denir.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki «Coğrafi Konum Panosu»nda verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin **mutlak konumunun** doğrudan sonucudur?

(A) Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı kavşakta bulunması

(B) 36°–42° Kuzey paralelleri arasında orta kuşakta yer aldığı için dört mevsimin yaşanması

(C) Batıdan doğuya doğru gidildikçe ortalama yükseltinin artması ve sıcaklığın düşmesi

(D) İstanbul ve Çanakkale boğazlarıyla Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan su yoluna sahip olması

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört mühendislik projesi kartından hangisinin temel amacı kurak ovaları Fırat ve Dicle sularıyla buluşturarak

(A) A Kartı: İstanbul ve Çanakkale Boğazları üzerindeki köprüler

(B) B Kartı: Doğu Karadeniz'deki Yeni Zigana ve Ovit kara yolu tünelleri

(C) C Kartı: GAP kapsamındaki Atatürk Barajı ve Harran sulama kanalları

(D) D Kartı: Deniz doldurularak inşa edilen Rize-Artvin Havalimanı

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki «Sürdürülebilir Çevre İlkeleri» panosuna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi doğal dengeye **zarar verir?**

(A) Fabrikaların verimli ovalar yerine tarıma elverişsiz yamaçlara kurulması

(B) Güneş, rüzgâr ve jeotermal gibi yenilenebilir temiz enerjilerin kullanılması

(C) Sanayi tesislerinin bacalarına filtre takılması ve atık suların arıtılması

(D) Verimli Çukurova tarım topraklarının betonlaştırılarak imara açılması

10 SIRALAMA

Görselde verilen «Tarladan Tüketiciye Pamuklu Dokuma Süreci» basamaklarını üretim zincirine göre 1'den 4'e kadar sıralayınız.

☐ Hasat edilen pamuğun kara yoluyla Adana ve Denizli'deki dokuma fabrikalarına taşınması

☐ Üretilen giyim ürünlerinin mağazalara ve limanlarla dış pazarlara ulaştırılması

☐ Fabrikalarda işlenen pamuğun kumaş ve hazır giyim ürünlerine dönüştürülmesi

☐ Yaz sıcaklığı ve sulamanın elverişli olduğu Çukurova ve Şanlıurfa'da pamuk yetiştirilmesi

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle "ürünlerin ve konut tipinin dağılışını belirleyen atmosfer koşulu" kavramını bulunuz.

Bursa ve Diyarbakır'da dut ağacına bağlı yapılan böcekçilik türü □

Kurak İç Anadolu kırsalında toprak ve samandan yapılan ev malzemesi □□□□□□

Kara, demir, deniz ve hava yollarıyla sağlanan beşerî faaliyet □□□□□□

Deniz, yayla, kayak ve kaplıca amacıyla yapılan dinlenme faaliyeti □□□□□□

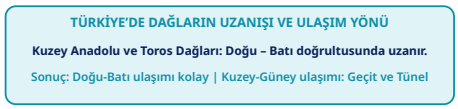
Taş kömürü ve petrol gibi sanayiye kaynak sağlayan yer altı zenginliği □□□□□

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki «Ulaşım ve Dağların Uzanışı» şemasını inceleyerek ülkemizde doğu-batı ulaşımının kolay, kuzey-güney ulaşımının ise geçit ve tünellere

_____

_____

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.